

RECEPȚIONAT

Agencia Națională pentru Cercetare
și Dezvoltare _____

_____ 2024

AVIZAT

Secția AȘM _____

_____ 2024

RAPORT ȘTIINȚIFIC ANUAL 2024

privind implementarea proiectului din cadrul concursului
"Tineri Cercetători"

Proiectul „Elaborarea modelelor de muncă noi în contextul efectelor post-pandemice și consolidarea competențelor pe profesii și domenii de specializare inteligentă în R. Moldova”

Cifra proiectului 23.70105.0807.10T

Prioritatea strategică: IV. Provocări societale

Rectorul ASEM,
Președinte al Senatului

STRATAN Alexandru,
mem.cor. al AȘM, dr. hab., prof. univ

Conducătorul proiectului

GRIBINCEA Corina, dr.

Chișinău 2024

CUPRINS:

1. Scopul etapei 2024
2. Obiectivele etapei 2024
3. Acțiunile planificate pentru realizarea scopului și obiectivelor etapei 2024
4. Acțiunile realizate pentru atingerea scopului și obiectivelor etapei 2024
5. Rezultatele obținute
6. Diseminarea rezultatelor la foruri științifice
7. Impactul științific, social și/sau economic al rezultatelor științifice obținute în cadrul proiectului 2024
8. Colaborare la nivel național în cadrul implementării proiectului 2024
9. Colaborare la nivel internațional în cadrul implementării proiectului 2024
10. Dificultăți în realizarea proiectului: financiare, organizatorice, legate de resursele umane
11. Recomandări, propuneri
12. Lista lucrărilor științifice, științifico-metodice și didactice publicate în anul 2024
(Anexa 1)
13. Rezumatul activității și a rezultatelor obținute în proiect 2024 în limba română și în limba engleză (Anexa 2)
14. Executarea devizului de cheltuieli din contractul de finanțare pentru anul 2024 (Anexa 3)
15. Componența echipei conform contractului de finanțare pentru anul 2024 (Anexa 4)

1. Scopul etapei 2024 conform proiectului depus la concurs (obligatoriu)

Consolidarea competențelor pe profesii și domenii de specializare inteligentă, tranziția către o economie “verde” prin crearea unei forțe de muncă calificată, pregătită și adaptabilă în domenii de specializare inteligente, care să reacționeze la schimbările economice

2. Obiectivele etapei 2024 (obligatoriu)

1. Anticiparea competențelor pe domenii de specializare inteligentă și profesii
2. Identificarea oportunităților de schimbare a modelelor de muncă în R.Moldova

3. Acțiunile planificate pentru realizarea scopului și obiectivelor etapei 2024 (obligatoriu)

1. Cartografierea situației pe domeniile ocupării forței de muncă și constatarea schimbărilor post-pandemice în anii 2022-2023
2. Analiza ofertei educaționale și anticiparea competențelor pe domenii de specializare inteligentă și profesii
3. Identificarea și evaluarea factorilor de impact asupra competențelor și modelelor de muncă în Republica Moldova
4. Dezvoltarea analizei pieței muncii cu folosirea metodologiei ETF (European Training Foundation) pe competențe în domeniile de specializare inteligentă pentru R. Moldova pentru perioada anilor 2022-2023.
5. Analiza oportunităților de schimbare a modelelor de munca în R. Moldova în contextul tendințelor identificate în programul „4 Day Week Global” (DAVOS 2022).
6. Realizarea studiului comparat pentru aria R. Moldova - Italia privind specializarea SMART și incluziunea forței de muncă

4. Acțiunile realizate pentru atingerea scopului și obiectivelor etapei 2024 (obligatoriu)

1. Elaborată harta ocupării forței de muncă în R.Moldova
2. Analizată oferta educațională și propuse viziuni de anticipare a competențelor pe domenii de specializare inteligentă și profesii
3. Analizați factorii de impact asupra competențelor și modelelor de muncă în Republica Moldova
4. Analizată piața muncii cu folosirea metodologiei ETF (European Training Foundation) pe competențe în domeniile de specializare inteligentă pentru R.Moldova pentru perioada 2022-2023
5. Analizate modele de muncă în R.Moldova în contextul tendințelor identificate în programul „4 Days Week Global” – DAVOS, 2022
6. Realizată cercetarea experienței străine (R.Moldova-Italia) privind specializarea SMART și incluziunea forței de muncă și propuse măsuri de consolidare și adaptare a competențelor forței de muncă la schimbările economice;
Participare la conferință.

5. Rezultatele obținute (descriere narativă 3-5 pagini) (obligatoriu)

Proiectul se bazează pe una din obiectivele de dezvoltare durabilă, pornind de la provocările mileniului, prioritățile de cercetare și inovare stabilite la nivel național și european. Cercetarea posedă noutate științifică și importanță practică esențială, asigurând soluționarea problemelor sociale orientate pe creșterea competitivității economice prin consolidarea competențelor SMART și promovarea principiilor fair în ocuparea a forței de muncă. Rezultatele științifice preconizate sunt în corespundere cu HG 381/2019, și anume direcția strategică *Inovațiile sociale, educaționale și culturale pentru integrare și adaptare*.

Pe perioada primului an de cercetare în cadrul proiectului, au fost obținute următoarele rezultate științifice:

Întreruperea lanțurilor ofertei globale, scăderea dramatică a activităților comerciale, descurajarea cererii, reducerea timpului de muncă și blocarea unor sectoare de activitate în economia fiecărei țări, cauzate de efectele pandemiei COVID-19 începând cu prima parte a anului 2020, au dus la instaurarea unei recesiuni puternice, plasând practic economiile și piețele muncii din întreaga lume într-o stare de urgență.

Pornind de la efectele măsurilor pentru limitarea și prevenirea răspândirii COVID-19 asupra pieței muncii – de la reorganizarea muncii la nivel micro până la ajustările politicilor de gestiune a forței de muncă – au fost identificate și estimate efectele pe termen *scurt, mediu și lung* din perspectiva continuității și eficienței muncii, dar și a inegalităților și inechităților economice și sociale.

Efectele pe termen scurt:

- *Piața muncii:* O creștere bruscă a șomajului, reduceri salariale și condiții de muncă precare pentru cei care își păstrează locurile de muncă. Sectoarele precum turismul, ospitalitatea și retail-ul au fost afectate în mod disproporționat.
- *Economie:* O scădere rapidă a PIB-ului global, blocaje în producție și lanțurile de aprovizionare, pierderi financiare masive pentru întreprinderi și guverne.

Efectele pe termen mediu:

- *Piața muncii:* Adaptarea la noile condiții de muncă prin telemuncă și munca la distanță, dar și necesitatea recalificării și reorientării profesionale pentru mulți lucrători.
- *Economie:* Redresare lentă și inegală între diferite sectoare și regiuni, cu accent pe sustenabilitatea și reziliența lanțurilor de aprovizionare. Investițiile în tehnologie și automatizare cresc, iar întreprinderile se concentrează pe digitalizare.

Efectele pe termen lung:

- *Piața muncii:* Modificări permanente ale structurilor de ocupare a forței de muncă, cu o cerere crescută pentru competențe digitale și tehnologice. Pot apărea noi forme de muncă, iar flexibilitatea locului de muncă devine o normă.
- *Economie:* Posibilitatea unei restructurări economice globale, cu schimbări în dinamica comerțului internațional și investițiile pe termen lung în sănătate publică și infrastructură pentru a preveni viitoare crize.

Inegalitățile și inechitățile economice și sociale

- *Inegalități economice:* Pandemia a exacerbat diferențele economice preexistente, afectând disproporționat lucrătorii cu venituri mici, muncitorii din economia informală și cei fără acces la măsuri de protecție socială.

- *Inechităţi sociale:* Accesul inegal la servicii de sănătate, educaţie şi resurse digitale a amplificat disparităţile. Grupurile vulnerabile, inclusiv persoanele în vârstă, minorităţile etnice şi persoanele cu dizabilităţi, au suferit mai mult din cauza accesului limitat la resurse şi suport. Măsurile implementate pentru limitarea răspândirii COVID-19 au avut un impact profund asupra pieţei muncii şi economiei globale. Aceste efecte au fost resimţite la diferite niveluri şi au scos în evidenţă nevoia de a aborda inegalităţile şi inechităţile existente. Este esenţial ca politicile viitoare să fie orientate spre crearea unei economii mai reziliente şi incluzive, capabile să gestioneze eficient riscurile şi să promoveze echitatea socială şi economică.

1. Analiza situaţiei pe domeniile ocupării forţei de muncă şi schimbările postpandemice în anii 2022-2023 şi propusă harta ocupării forţei de muncă în R.Moldova

A fost realizată analiza ocupării forţei de muncă în contextul post-pandemic

Pandemia de COVID-19 a avut un impact semnificativ asupra pieţei muncii din Republica Moldova, afectând atât ratele de ocupare cât şi structura forţei de muncă. Analiza ocupării forţei de muncă la nivel regional pentru anii 2019-2023 a evidenţiat o serie de tendinţe ce privesc reducerea ratelor de ocupare în perioada pandemică, disparităţi între mediul urban şi rural şi schimbări în structura forţei de muncă. Primul an pandemic (2020) a adus o reducere bruscă a indicatorilor de ocupare a forţei de muncă. Restricţiunile impuse şi perturbările economice au afectat activităţile economice şi, implicit, angajările. Începând cu anul 2021, s-a observat o recuperare graduală a ratei de ocupare, deşi aceasta nu a atins nivelul prepandemic din 2019 în toate regiunile. Analiza a arătat că mediul urban a fost mai afectat de scăderile iniţiale în ocupare decât mediul rural. Cu toate acestea, ritmul de revenire a fost mai rapid în mediul urban, în special pentru femeile active, comparativ cu mediul rural. Diferenţele în forţa de muncă între mediul urban şi rural au crescut, evidenţiind necesitatea unor politici adaptate fiecărui context regional. În perioada post-pandemică, structura forţei de muncă s-a modificat în funcţie de nivelul de instruire şi grupa de vârstă. De exemplu, ponderea tinerilor (15-24 ani) în forţa de muncă a scăzut, în timp ce ponderea celor de 35-44 ani a crescut, mai ales în mediul rural. Aceste schimbări reflectă adaptările pieţei muncii la noile condiţii economice şi sociale. Ponderea grupului NEET a variat între regiuni, cu scăderi semnificative în regiunile Nord, Centru şi Sud, dar o creştere în Municipiul Chişinău. Aceasta sugerează că anumite regiuni au reuşit să integreze mai bine tinerii în piaţa muncii sau în sistemul de educaţie post-pandemie, în timp ce altele au întâmpinat dificultăţi.

A fost creat indicele compozit LAFORI (Indicele Regional al Forţei de Muncă) şi cartografiată situaţia pe domeniile ocupării forţei de muncă în baza acestuia.

Acest indice oferă o măsură holistică a condiţiilor pieţei muncii, combinând mai mulţi indicatori cheie. Indicele LAFORI a fost creat prin normalizarea şi combinarea unor indicatori referitori la aspecte precum ponderea grupului NEET, rata de ocupare a forţei de muncă, salariul mediu lunar şi cheltuielile medii cu accidente de muncă pe victima accidentelor de muncă. Datele primare pentru această cercetare au fost furnizate de Biroul Naţional de Statistică al Republicii Moldova. Pentru crearea Indicele LAFORI, s-au folosit următorii indicatori: (i) Rata de ocupare a forţei de muncă: Acesta este un indicator pozitiv, deoarece o rată de ocupare mai mare este de dorit; (ii) Ponderea grupului NEET (tineri cu vârsta între 15-29 ani care nu sunt ocupaţi, nu studiază şi nu participă la niciun fel de instruire): Acesta este un indicator negativ, deoarece o pondere mai mare a grupului NEET indică o problemă în integrarea tinerilor în piaţa muncii sau în sistemul de educaţie; (iii) Salariul mediu lunar brut în termeni reali: Acesta este un indicator pozitiv, indicând nivelul de remunerare în piaţa muncii; (iv) Cheltuielile medii cu accidente de muncă pe victimă: Acesta este un indicator negativ, indicând costurile asociate cu accidente de muncă şi, implicit, siguranţa la locul de muncă. Indicatorii au fost normalizaţi folosind metoda min-max, pentru a se

asigura că toți indicatorii sunt pe aceeași scară. Indicatorii negativi au fost scalați invers pentru a fi compatibili cu cei pozitivi. Indicele LAFORI a fost obținut prin adăugarea valorilor normalizate ale fiecărui indicator, fiecare având aceeași pondere. Valoarea maximă a indicelui LAFORI este 4, iar cea minimă este 0. În urma analizei datelor și calculării indicelui LAFORI, s-au obținut următoarele rezultate pentru diferite regiuni ale Republicii Moldova. Pentru Municipiul Chișinău Indicele LAFORI variază între 3,088 și 3,202, indicând o performanță consistent "Bună", caracterizată prin rate de ocupare înalte, rate NEET scăzute, salarii robuste și puține accidente de muncă. Acest lucru sugerează că Chișinăul are cele mai sănătoase condiții economice dintre regiunile analizate. În Regiunea Nord Indicele LAFORI variază între 2,410 și 2,527, care poate fi clasificat drept "Mediu". Acest lucru indică niveluri satisfăcătoare de ocupare, rate NEET moderate, costuri de accidente gestionabile și condiții salariale medii. În Regiunea Centru valorile indicelui variază între 2,137 și 2,473, oscilând între "Foarte Slab" și "Mediu". Acest lucru reflectă condiții economice fluctuante, cu îmbunătățiri în ocupare și costuri ale accidentelor în anii recenti. În Regiunea Sud indicele LAFORI variază între 1,574 și 2,019, majoritatea valorilor fiind clasificate drept "Slab" spre aproape "Mediu". Aceasta indică condiții economice sub medie, cu probleme în ocupare, rate NEET mai mari și costuri ale accidentelor mai mari, deși există semne de îmbunătățire. În general, Municipiul Chișinău demonstrează cele mai robuste condiții economice dintre regiunile analizate, în timp ce Regiunea Sud întâmpină cele mai mari dificultăți, dar cu îmbunătățiri incrementale în ultimii ani. Regiunile Nord și Centru arată o performanță moderată, cu variații anuale care indică schimbări în dinamica pieței muncii, în special din cauza condițiilor pandemice COVID-19 din acei ani. Indicele LAFORI, construit din indicatori diversificați ai pieței muncii, oferă o măsură compozită, detaliată a condițiilor forței de muncă regionale în Republica Moldova și poate fi util și pentru aplicare în alte țări. Prin integrarea indicatorilor „pozitivi” - rata de ocupare, salariul mediu lunar în termeni reali - și „negativi” - ponderea grupului NEET și costurile accidentelor de muncă - acest indice oferă o perspectivă nuanțată asupra naturii multidimensionale a piețelor forței de muncă regionale. Acest indice poate fi un instrument esențial pentru factorii de decizie și cercetători care doresc să evalueze și să compare sănătatea piețelor muncii între diferite regiuni. Prin oferirea unei perspective holistice, facilitează intervențiile economice ținute și elaborarea de strategii specifice regiunilor pentru a îmbunătăți condițiile pieței muncii. Continuarea refinării și adaptării indicelui LAFORI este necesară pentru a menține relevanța și acuratețea sa, în special în lumina evoluției peisajelor economice și dinamicii pieței muncii. Cercetările viitoare ar trebui să se concentreze pe includerea unor indicatori suplimentari care să capteze tendințele emergente și provocările pieței muncii. Acest indice compozit nu doar că aruncă lumină asupra stării actuale a pieței muncii din Moldova, dar servește și ca un reper crucial pentru evaluarea vitalității economice regionale și ghidarea planificării economice strategice. Cartografierea ocupării forței de muncă a presupus transpunerea datelor normalizate și a indicelui LAFORI pe harta Republicii Moldova, permițând evidențierea diferențelor regionale.

A fost realizată analiza ofertei educaționale și anticipate competențe în domeniul TIC în Republica Moldova

În ultimele decenii, problema găsirii persoanelor potrivite pentru locurile de muncă vacante a devenit din ce în ce mai răspândită. Acest lucru se datorează neconcordanțelor dintre competențele persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă și cerințele angajatorilor. În acest fel, apar și decalajele dintre numărul de persoane aflate în căutarea unui loc de muncă și numărul de locuri de muncă neocupate. În conformitate cu rezultatele obținute de Flisi și colaboratorii săi (2017), printre cauzele acestui fenomen se numără: - Creșterea competiției la nivel global; - Modificări ale competențelor datorate progresului tehnologic; - Creșterea nivelului educațional al forței de muncă; - Îmbătrânirea populației. De asemenea, studii la nivel european au evidențiat

apariția acestor decalaje și ca urmare a migrației. Un astfel de exemplu este cel al tinerilor cu studii superioare, care se mută în altă țară pentru a lucra. Conform Landolt și Thieme (2018), acest lucru determină apariția situațiilor în care tinerii nu își găsesc un loc de muncă într-un domeniu care să aibă legătură cu studiile absolvite. Consecințele neadecvării cererii cu oferta de muncă nu întârzie să apară, înregistrându-se numeroase efecte negative, atunci când persoanele aleg să lucreze în alt domeniu decât cel dorit sau decât cel în care și-au finalizat studiile: - Scăderea productivității muncii, și, în consecință, salarii mai mici (Chevalier, 2003; Béduwé și Giret, 2011; Romero et al., 2017); - Creșterea fluctuației personalului pe piața muncii (Allen și van der Velden, 2001; Wolbers, 2003); - Scăderea satisfacției profesionale (Belfield și Harris, 2002; Bender și Heywood, 2006); - Creșterea numărului de accidente la locul de muncă (Premji și Smith, 2013). În prezent, în Moldova, instituțiile de educație și formare profesională din țara noastră, în special centrele de excelență, au un potențial bun și sunt mai orientate spre diseminarea tehnologiei decât universitățile. Școlile profesionale și centrele de excelență sunt mai orientate pe învățarea prin practică și au un accent educațional mai progresiv fiind într-o cooperare cu IMM-urile și potențialii angajatori. Cu toate acestea, sistemul de învățământ, în special cel profesional tehnic, nu are impuls pentru inovare, creștere și competitivitate. Ca urmare, acesta este limitat doar la furnizarea de programe de educație formală și nu este considerat a fi la egalitate cu învățământul superior în sistemele regionale de inovare. În concluzie putem afirma că lipsa cadrelor calificate reprezintă o piedică în dezvoltarea performanțelor întreprinderilor. Aceștia au mai menționat că, din discuțiile cu angajatorii, au aflat că tot mai mulți dintre ei au fost nevoiți să își reducă planurile de dezvoltare și indicatorii de producere din motivul că nu au personalul necesar.

2. Cercetarea experienței străine (R.Moldova-Italia) privind specializarea SMART și incluziunea forței de muncă și propuse măsuri de consolidare și adaptare a competențelor forței de muncă la schimbările economice

Au fost identificați și evaluați factorii de impact asupra competențelor și modelelor de muncă în Republica Moldova

Pentru a identifica factorii de impact asupra competențelor și modelelor de muncă în Republica Moldova, a fost realizat un sondaj sociologic online în rândul populației ocupate. Întrebările și răspunsurile propuse în cadrul sondajului au fost concepute pe baza realităților actuale. Eșantionul sondajului a constituit 74 de persoane (date preliminare), dintre care 73% au fost femei și 27 % - bărbați de diferite categorii de vârstă. La sondaj au participat respondenții atât din mediul urban (81,1%), cât și din cel rural (18,9%). Chestionarul are ca obiectiv principal completarea datelor statistice existente, utilizabile pentru evaluarea factorilor de impact asupra competențelor și modelelor de muncă din Republica Moldova. Scopul acestuia este de a extinde baza de date necesară pentru fundamentarea oportunităților de schimbare a modelelor de muncă în Republica Moldova. La sondaj au participat reprezentanți din diverse domenii de activitate, predominând sectoarele învățământului, științei și culturii (29,7%), comerțului (23%) și serviciilor (16,2%). Majoritatea respondenților practică modelul de muncă tradițional, care presupune prezența fizică la birou timp de 5 zile pe săptămână (56,2%), urmat de modelul hibrid, ce combină munca la distanță cu prezența fizică (30,1%). În ceea ce privește satisfacția față de modelul de muncă practicat, majoritatea respondenților se declară mulțumiți (53,4%) sau foarte mulțumiți (13,7%). Un procent semnificativ (28,8%) se declară neutri, în timp ce doar un număr redus de respondenți (4,1%) sunt nemulțumiți. Principalele provocări întâmpinate de respondenți în modelul de muncă practicat sunt: lipsa flexibilității (44,6%), lipsa oportunităților de formare și comunicarea deficitară (câte 27%), precum și infrastructura inadecvată (20,3%). În ceea ce privește preferințele

legate de modificarea modelelor de muncă, majoritatea respondenților optează pentru păstrarea salariului actual cu extinderea programului de lucru pe parcursul a 4 zile (49,3%) sau pentru păstrarea salariului în cazul reducerii timpului de lucru la 32 de ore pe săptămână (45,2%). Principalele obstacole în implementarea modelelor de muncă alternative sunt considerate a fi: resursele financiare insuficiente (54,1%), rezistența la schimbare (41,9%) și lipsa competențelor necesare (35,1%).

A fost analizată piața muncii cu folosirea metodologiei ETF pe competențe în domeniile de specializare inteligentă pentru R. Moldova

Analiza pieței muncii cu folosirea metodologiei ETF a fost realizată pentru a evalua competențele în domeniile de specializare inteligentă pentru R. Moldova. Aceasta a inclus colectarea de date disponibile și dovezi obținute prin interviuri calitative. În sectorul procesării alimentelor, datele agregate au arătat o stabilitate a numărului de angajați, cu o ușoară creștere începând cu a.2016. Structura educațională și ocupațională a forței de muncă a indicat o pondere mare a lucrătorilor cu calificare medie și un nivel scăzut de educație. De asemenea, salariile medii lunare în acest subsector au fost mai mici decât media pentru toate activitățile economice, sugerând utilizarea forței de muncă slab calificate.

A fost analizate oportunitățile de schimbare a modelelor de muncă în R. Moldova în contextul tendințelor identificate în programul „4 Day Week Global”

Analiza oportunităților de schimbare a modelelor de muncă în Republica Moldova, în contextul tendințelor globale, implică o abordare multidimensională. În urma analizei tendințelor internaționale, a contextului socio-economic local și a implicațiilor pentru angajatori, angajați și economie, s-a constatat că reducerea timpului de lucru nu afectează productivitatea; dimpotrivă, angajații sunt mai motivați și concentrați. Un model flexibil reduce stresul și îmbunătățește sănătatea mintală, iar companiile care adoptă aceste practici atrag și păstrează talentele. Componenta de sustenabilitate este reflectată prin reducerea navetei și a resurselor utilizate, sprijinind astfel obiectivele climatice. Factorii favorabili identificați în contextul Republicii Moldova țin de digitizare, inovare și sectorul IT, datorită deschiderii acestui sector spre modele de muncă flexibile. Totuși, există și provocări, cum ar fi predominanța agriculturii și a industriei ușoare, care limitează aplicabilitatea modelului pentru întreaga populație. În unele domenii, există o rezistență culturală față de reducerea programului de lucru, fiind asociată cu scăderea productivității. La nivel național, este necesară adoptarea legislației muncii pentru a permite flexibilitate și a defini clar drepturile angajaților.

Oportunitățile economice includ atragerea investițiilor externe printr-un mediu de lucru flexibil și crearea unei imagini moderne pentru Moldova ca exemplu regional de inovație în muncă. Implementarea în Moldova ar include: 1. pilotarea programelor de lucru scurte; 2. campanii de conștientizare a beneficiilor pentru angajați și angajatori; 3. adaptarea legislației; 4. instruire și digitizare.

A fost realizat studiul comparat pentru aria R. Moldova - Italia privind specializarea SMART și incluziunea forței de muncă

Incluziunea forței de muncă prin prisma modelului universitar de studii la distanță releva diferențe semnificative, dar și oportunități comune. Studiile la distanță oferă oportunități semnificative pentru incluziunea forței de muncă. În Italia, acest model este bine integrat datorită infrastructurii digitale avansate și suportului instituțional, facilitând adaptarea la piața muncii. În Moldova, modelul este în dezvoltare și se confruntă cu provocări legate de accesul la tehnologii și integrarea în politicile educaționale. Totuși, în ambele țări, studiile la distanță sprijină incluziunea persoanelor vulnerabile, din zone defavorizate sau aflate în reconversie profesională.

6. Diseminarea rezultatelor la foruri științifice (obligatoriu)

Manifestări științifice internaționale în străinătate– 3

1. CIOBANU M., HEGHEA E., GRIBINCEA C. International Scientific Conference “Accounting and Finance – The Global Languages in Business”, editia IX-a, 26 aprilie 2024, Universitatea Constantin Brâncoveanu, Pitești, România
<https://www.icfm.ro/conferinta-AFISC-2024.pdf>;
https://univcb.ro/storage/app/media/uploaded-files/brosura-conferinta-AFISC2024_ultvar.pdf
2. GRIBINCEA C. UNGUR C. International scientific and practical conference VII edition “Accounting, analytical, organizational and economic support for the development of the region” 25 aprilie, 2024, Kyiv Volodymyr Dahl East Ukrainian National University, Ucraina
https://snu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/03/info_conference_vdeunu_2024.pdf
3. CIOBANU M, HEGHEA E. UNGUR C. GRIBINCEA C. International Conference Challenges in the New Era of Globalization (GLOBERA 2024), 4-5 decembrie 2024, București, România
https://globera.iem.ro/wp-content/uploads/2024/12/Program_GLOBERA-2024.pdf

Manifestări științifice naționale cu participare internațională – 2

4. UNGUR C. Conferința internațională științifico-practică „Creșterea economică în fața provocărilor globale: consolidarea economiilor naționale și reducerea inegalităților sociale”, 10-11 octombrie 2024, INCE, Chișinău
<https://www.ince.md/wp-content/uploads/2024/10/PROGRAMA-conferinta-2024.pdf>
5. CIOBANU M. Conferința „Competitiveness and sustainable development”, UTM, 7-8 Noiembrie 2024, Chisinau, Republic of Moldova
<https://utm.md/en/blog/2024/11/11/6th-edition-of-the-international-economic-conference-competitiveness-and-sustainable-development/>

7. Impactul științific, social și/sau economic al rezultatelor științifice obținute în cadrul proiectului (obligatoriu)

Cercetările arată că schimbările tehnologice, de mediu și demografice, alături de efectele globalizării, schimbă natura muncii, conținutul locurilor de muncă și cererea de formare. De aceea, asigurarea creșterii ocupării forței de muncă din prezent este considerată o provocare comună, existând discrepanțe în studiile, cercetări și analize privind competențe pe domenii și profesii, astfel nefiind valorificate oportunitățile ce oferă schimbarea pe piața muncii și absolvind managerii educaționali de responsabilitate.

Importanța rezultatelor se reflectă în capacitatea acestora de a stimula inovația și de a genera soluții pentru probleme complexe, ceea ce poate conduce la creșterea competitivității economice și la îmbunătățirea calității vieții.

Rezultatele științifice fundamentale și aplicative raportate evidențiază valoarea teoretică și aplicativă a investigațiilor, eficiența tehnico-economică și socială a elaborărilor tehnico-științifice executate, importanța și impactul lor asupra dezvoltării științei, economiei și culturii naționale a R. Moldova și conțin recomandări pentru beneficiari.

În raport sunt prezentate două rezultate esențiale ale cercetării, în special, analiza situației pe domeniile ocupării forței de muncă și schimbările postpandemice, care au constituit baza pentru

elaborarea hărții ocupării forței de muncă în R.Moldova, precum și studiul experienței internaționale privind specializarea SMART și incluziunea forței de muncă, ce au permis elaborarea măsurilor de consolidare și adaptare a competențelor forței de muncă la schimbările economice.

Valoarea teoretică a rezultatelor științifice fundamentale obținute în cadrul proiectului pentru tineri cercetători este esențială pentru avansarea cunoștințelor în diverse domenii, tranziția către o economie verde, precum și consolidarea competențelor pe profesii și domenii de specializare inteligentă. Rezultatele obținute trebuie să contribuie la dezvoltarea unor noi concepte și teorii aplicabile în practică, având un impact semnificativ asupra progresului științific și tehnologic.

8. Colaborare la nivel național în cadrul implementării proiectului (opțional)

9. Colaborare la nivel internațional în cadrul implementării proiectului (opțional)

Colaborare și diseminarea rezultatelor cercetării la nivel internațional, Universitatea Niccolo Cuisano, Roma, Italia; Lecție publică pentru studenții doctoranzi; Vizita de studiu.

10. Dificultățile în realizarea proiectului: financiare, organizatorice, legate de resursele umane etc. (opțional)

11. Recomandări, propuneri (opțional).

Conducătorul de proiect / Gribincea Corina, dr., cerc.st.coord.

Data

12. 2024

**Lista lucrărilor științifice, științifico-metodice și didactice
publicate în anul 2024 în cadrul proiectului**

***„Elaborarea modelelor de munca noi în contextul efectelor post-pandemice și consolidarea
competențelor pe profesii și domenii de specializare inteligentă în R. Moldova”***

6. Articole în materiale ale conferințelor științifice

6.1. în lucrările conferințelor științifice internaționale (peste hotare)

1. GRIBINCEA C. UNGUR C. Exploring Moldovan educational offerings and predicting competences in intelligent specialization domains: a comprehensive study. In: Collection of research articles vii international scientific and practical conference “accounting, analytical, organizational and economic support for the development of the region” April 25, 2024, p.192-198, Kyiv, 2024 УДК 33:332/338/336/[657+658] VOLODYMYR DAHL EAST UKRAINIAN NATIONAL UNIVERSITY
<https://rses.ince.md/items/129421c0-5af1-4d93-b641-fc8da6b1addb/full>

6.2. în lucrările conferințelor științifice internaționale (Republica Moldova)

1. UNGUR C. Corelația dintre oferta educațională și cererea de competențe pe domeniul tehnologiilor informației și comunicației. International Scientific-Practical Conference “Economic Growth in the Face of Global Challenges. Consolidation of National Economies and Reduction of Social Inequalities” XVIIIth edition, October 10-11, 2024, INCE al ASEM, Chișinău – <https://www.ince.md/wp-content/uploads/2024/10/PROGRAMA-conferinta-2024.pdf> .

7. Teze ale conferințelor științifice

7.1. în lucrările conferințelor științifice internaționale (peste hotare)

1. CIOBANU M., HEGHEA E. Labour force regional index as a holistic measure for labour market evaluation. International Scientific Conference “Accounting and Finance – The Global Languages in Business”, 9th Edition, April 26, 2024
<https://univcb.ro/storage/app/media/uploaded-files/Brosura%20conferinta%20AFISC%202024.pdf>

Rezumatul activității și a rezultatelor obținute în proiect în anul 2024

În anul 2024, proiectul „*Elaborarea modelelor de muncă noi în contextul efectelor post-pandemice și consolidarea competențelor pe profesii și domenii de specializare inteligentă în R. Moldova*” a avut ca scop consolidarea competențelor pe profesii și domenii de specializare inteligentă, precum și tranziția către o economie „verde” prin crearea unei forțe de muncă calificată și adaptabilă.

Printre activitățile realizate pentru atingerea acestui scop sunt următoarele:

1. Activități de cartografiere a situației pe domeniile ocupării forței de muncă și constatarea schimbărilor post-pandemice în anii 2022-2023
2. Activități de analiză a ofertei educaționale și anticiparea competențelor pe domenii de specializare inteligentă și profesii
3. Activități de identificare și evaluare a factorilor de impact asupra competențelor și modelelor de muncă în Republica Moldova
4. Activități de dezvoltare a analizei pieței muncii cu folosirea metodologiei ETF (European Training Foundation) pe competențe în domeniile de specializare inteligentă pentru R. Moldova pentru perioada anilor 2022-2023.
5. Activități de analiză a oportunităților de schimbare a modelelor de munca în R. Moldova în contextul tendințelor identificate în programul „4 Day Week Global” (DAVOS 2022).
6. Activități de realizare a studiului comparat pentru aria R. Moldova - Italia privind specializarea SMART și incluziunea forței de muncă

Rezultatele obținute includ:

1. Analiza situației pe domeniile ocupării forței de muncă și schimbările postpandemice în anii 2022-2023 și propusă harta ocupării forței de muncă în R.Moldova
2. Cercetarea experienței străine (R.Moldova-Italia) privind specializarea SMART și incluziunea forței de muncă și propuse măsuri de consolidare și adaptare a competențelor forței de muncă la schimbările economice

În cadrul proiectului au fost realizate diverse activități de diseminare și colaborare la nivel internațional. Cercetătorii au participat la conferințe naționale și internaționale pentru a prezenta rezultatele cercetării și a discuta despre impactul acestora asupra diferitor domenii de activitate. Aceste activități și rezultate au contribuit semnificativ la înțelegerea căilor de îmbunătățire a competențelor forței de muncă și la adaptarea acestora la noile condiții economice și sociale post-pandemice.

In 2024, the project *"Development of new working models in the context of post-pandemic consequences and strengthening of job-specific skills for occupations and areas of smart specialisation in the Republic of Moldova"* aimed to strengthen skills in professions and areas of smart specialization, as well as the transition to a "green" economy by creating a qualified and adaptable workforce.

Among the activities carried out to achieve this goal are the following:

1. Activities to map the situations in the areas of employment and to identify post-pandemic changes for the period of 2022-2023.
2. Activities to analyze the educational offer and anticipate skills in areas of smart specialization and professions
3. Activities to identify and assess the impact factors on skills and work models in the Republic of Moldova
4. Activities to develop labor market analysis using the ETF (European Training Foundation) methodology on skills in areas of smart specialization for the Republic of Moldova for the period of 2022-2023.
5. Activities to analyze opportunities for changing work models in the Republic of Moldova in the context of trends identified in the "4 Day Week Global" program (DAVOS 2022).
6. Activities to carry out a comparative study for the Republic of Moldova - Italy on smart specialization and workforce inclusion.

The results obtained include:

1. Analysis of employment trends and post-pandemic changes in 2022-2023, along with a proposed workforce map for the Republic of Moldova.
2. Research on foreign experience (Moldova-Italy) on smart specialization and workforce inclusion and proposed measures to consolidate and adapt workforce skills to economic changes.

Various dissemination and collaboration activities were carried out at the international level within the project. Researchers participated in national and international activities to discuss the presentation of the research and their impact on various fields of activity. These activities and results significantly contributed to the understanding of the ways to create workforce skills and adapt to the new post-pandemic economic and social conditions.

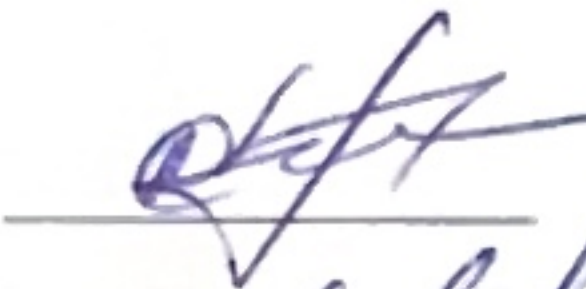
Conducătorul de proiect Gribincea Corina, dr., cerc.st.coord.

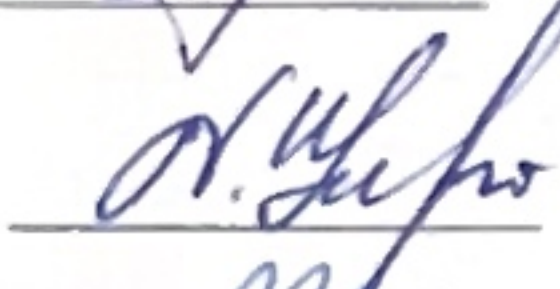
Executarea devizului de cheltuieli,
conform anexei nr. 2.3 din contractul de finanțare pentru anul 2024
Cifrul proiectului: 23.70105.0807.10TC

Cheltuieli, mii lei				
Denumirea	Cod		Anul de gestiune	
	Eco (k6)	Aprobat	Modificat +/-	Precizat
Remunerarea muncii temporare	211200	81,85	-	81,85
Contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii	212100	19,65	-	19,65
Deplasări în interes de serviciu peste hotare	222720	44,15	-	44,15
Total		145,65	-	145,65

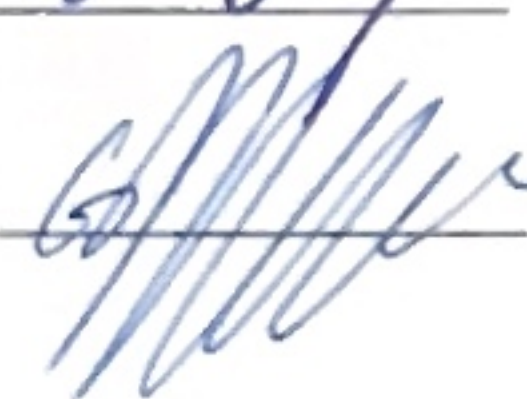
Rector ASEM

Alexandru STRATAN, m.c.al AȘM, dr.hab., prof. univ

Contabil (economist)

Nadejda GUȚU

Conducătorul de proiect

Corina GRIBINCEA

Data: 05.12.2024

Anexa 4 (obligatoriu)

Componența echipei conform contractului de finanțare 2024

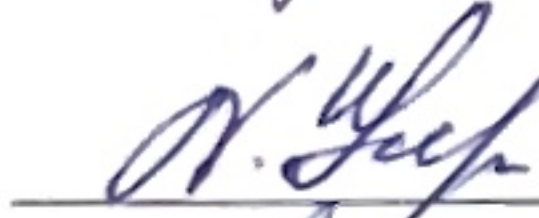
Cifrul proiectului 23.70105.0807.10T

Echipa proiectului conform contractului de finanțare (la semnarea contractului) pentru 2024						
Nr	Nume, prenume (conform contractului de finanțare)	Anul nașterii	Titlul științific	Norma de muncă conform contractului	Data angajării	Data eliberării
1.	Gribincea Corina	1987	Dr.	0,25	02 ianuarie 2024	31 decembrie 2024
2.	Ungur Cristina	1984	Dr.	0,25	02 ianuarie 2024	31 decembrie 2024
3.	Ciobanu Mihail	1990		0,25	02 ianuarie 2024	31 decembrie 2024
4.	Heghea Ecaterina	1986	Dr.	0,25	02 ianuarie 2024	31 decembrie 2024

Rector ASEM

 Alexandru STRATAN, m.c.al AȘM, dr.hab., prof. univ

Contabil (economist)

 Nadejda GUȚU

Conducătorul de proiect

 Corina GRIBINCEA

Data:

LS

INFORMAȚIE SUPLIMENTARĂ

1. **Nu vor fi examinate rapoartele care sunt incomplete**, lipsesc toate semnăturile și parafa instituției sau nu respectă cerințele de tehnoredactare.
2. Rapoartele anuale privind implementarea proiectelor ce implică activități de cercetare **pe animale** vor fi însoțite de avizul Comitetului de etică național/instituțional în corespundere cu HG nr.318/2019 *privind aprobarea Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Comitetului național de etică pentru protecția animalelor folosite în scopuri experimentale sau în alte scopuri științifice* (https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=115171&lang=ro).
3. Rapoartele anuale privind implementarea proiectelor ce implică activități de cercetare **cu implicarea subiecților umani** vor fi însoțite de avizul Comitetului instituțional de etică a cercetării, în corespundere cu prevederile *Convenției europene pentru protecția drepturilor omului și a demnității ființei umane față de aplicațiile biologiei și medicinei*, adoptată la Oviedo la 04.04.1997, semnată de către RM la 06.05.1997, **ratificată prin Legea nr. 1256-XV din 19.07.2002, în vigoare pentru RM din 01.03.2003**) și a protocoalelor adiționale.
4. **Nu pot fi prezentate informații identice în Rapoartele anuale ale mai multor proiecte.**
5. Se acceptă publicațiile în care expres sunt stipulate datele de identificare ale proiectului (denumire și/sau cifrul).
6. **Cerințe de tehnoredactare a Raportului:**
 - a) Se va exclude textul în culoare roșie din raport, întrucât reprezintă precizări referitor la informația solicitată.
 - b) Câmpurile cu mențiunea „*optional*” se completează dacă sunt rezultate ce se încadrează în activitățile respective. În absența rezultatelor, câmpurile rămân **necompletate (nu se exclud rubricile respective)**.
 - c) Raportul se completează cu caractere TNR – 12 pt, în tabelele referitor la buget și personal – 11 pt; interval 1,15 linii; margini: stânga – 3 cm, dreapta – 1,5 cm, sus/jos – 2 cm.
 - d) **Copertarea se va face după modelul european – spirală.**

DECIZIA nr. 5/4
Senatului ASEM
din 09 decembrie 2024

Luînd act de raportul proiectului din cadrul concursului "Tineri Cercetători" „*Elaborarea modelelor de muncă noi în contextul efectelor post-pandemice și consolidarea competențelor pe profesii și domenii de specializare inteligentă în R. Moldova*”, înscris în Registrul de stat al proiectelor din sfera științei și inovării cu cifrul: 23.70105.0807.10T, prezentat de directorul de proiect **dna Gribincea Corina, dr., cerc. st. coordonator**, Senatul ASEM constată că pe parcursul anului 2024 au fost realizate cu succes obiectivele planificate. La realizarea proiectului au participat 4 tineri de până la 35 de ani. Valoarea finanțării a constituit 145,65 mii lei.

Asigurarea creșterii ocupării forței de muncă din prezent este considerată o provocare comună, existând discrepanțe în studiile, cercetări și analize privind competențe pe domenii și profesii, astfel nefiind valorificate oportunitățile ce oferă schimbarea pe piața muncii și absolvind managerii educaționali de responsabilitate. Astfel, importanța rezultatelor obținute se reflectă în capacitatea acestora de a stimula inovația și de a genera soluții pentru probleme complexe, ceea ce poate conduce la creșterea competitivității economice și la îmbunătățirea calității vieții.

În raport sunt prezentate două rezultate esențiale ale cercetării, în special, analiza situației pe domeniile ocupării forței de muncă și schimbările post pandemice, care au constituit baza pentru elaborarea hărții ocupării forței de muncă în R.Moldova, precum și studiul experienței internaționale privind specializarea SMART și incluziunea forței de muncă, ce au permis elaborarea măsurilor de consolidare și adaptare a competențelor forței de muncă la schimbările economice.

Luând în considerare obiectivele și acțiunile planificate pentru acest an, eforturile echipei de cercetare s-au materializat în următoarele rezultate:

1. Analiza situației pe domeniile ocupării forței de muncă și schimbările postpandemice în anii 2022-2023 și propusă harta ocupării forței de muncă în R.Moldova

2. Cercetarea experienței străine (R.Moldova-Italia) privind specializarea SMART și incluziunea forței de muncă și propuse măsuri de consolidare și adaptare a competențelor forței de muncă la schimbările economice.

Au fost elaborate și publicate 2 lucrări științifice și o teză la conferința științifică internațională;

Membrii echipei au participat la 3 manifestări științifice internaționale în străinătate și 2 manifestări științifice naționale cu participare internațională.

Pentru anul 2025, în cadrul proiectului nominalizat sunt preconizate următoarele rezultate: Elaborarea studiului cu modele de muncă noi în contextul efectelor post-pandemice și consolidarea competențelor pe profesii și domenii de specializare inteligentă în R. Moldova.; elaborarea și publicarea articolelor științifice; organizarea unei mese rotunde.

În urma celor consemnate **Senatul ASEM**,

DECIDE:

1. A aproba rezultatele activității de cercetare științifică în anul 2024 în cadrul concursului "Tineri Cercetători" „*Elaborarea modelelor de muncă noi în contextul efectelor post-pandemice și consolidarea competențelor pe profesii și domenii de specializare inteligentă în R. Moldova*”, înscris în Registrul de stat al proiectelor din sfera științei și inovării cu cifrul: 23.70105.0807.10T, director de proiect: Gribincea Corina, dr., cerc. st. coordonator.
2. A transmite raportul anual al proiectului însoțit de decizia Senatului ASEM către Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare până la 10 decembrie 2024 pe suport de hârtie (3 exemplare) și electronic (versiuni identice). (responsabil: directorul de proiect).

Președintele Senatului ASEM,
dr. habilitat, profesor universitar,
membru corespondent al AȘM

Secretar Științific al Senatului ASEM

Alexandru STRATAN

Diana BRAGOI

Extras din procesul verbal nr.5
Consiliul științific al Institutului Național de Cercetări Economice
31 octombrie 2024

La ședință au fost prezenți:
11 din 12 membri ai Consiliului Științific

**Cu privire la rezultatele implementării
în anul 2024 a proiectelor din cadrul
Proiectelor pentru tineri cercetători**

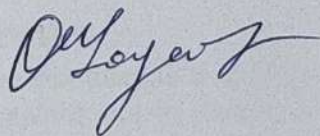
În baza examinării principalelor rezultate obținute în anul 2024 în cadrul proiectului 23.70105.0807.10T „ELABORAREA MODELELOR DE MUNCĂ NOI ÎN CONTEXTUL EFECTELOR POST-PANDEMICE ȘI CONSOLIDAREA COMPETENȚELOR PE PROFESII ȘI DOMENII DE SPECIALIZARE INTELIGENTĂ ÎN REPUBLICA MOLDOVA”, (2024-2025), conducător de proiect GRIBINCEA Corina, dr.

S-A HOTĂRÂT:

1. De aprobat raportul științific anual și rezultatele implementate în cadrul proiectului 23.70105.0807.10T „Elaborarea modelelor de muncă noi în contextul efectelor post-pandemice și consolidarea competențelor pe profesii și domenii de specializare inteligentă în Republica Moldova”;
2. De transmis către Agenția Națională pentru Cercetare Dezvoltare, până 10 decembrie 2024 inclusiv, 3 exemplare ale Raportului științific anual privind implementarea proiectului 23.70105.0807.10T „Elaborarea modelelor de muncă noi în contextul efectelor post-pandemice și consolidarea competențelor pe profesii și domenii de specializare inteligentă în Republica Moldova” pe suport de hârtie, inclusiv: versiunea electronică a raportului (în format WORD și PDF) și rezumatul raportului științific în limba română și engleză în format electronic (Word).

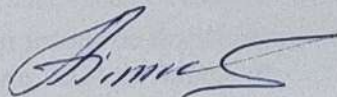
VOTAT UNANIM

**Președinte al Consiliului,
dr.hab., conf. cerc.**

Olga GAGAUZ

**Secretarul științific al Consiliului,
dr., conf. cerc.**

Angela TIMUȘ